

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 72.

V Ljubljani, v torek 7. decembra 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrta leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Kako dolgo bomo še čakali?

Kdor bere časnike, mu je znano, kako delavni so nemški obstrukcionisti v sklicevanju shodov, sklepanju resolucij, in kako pridno fanatizirajo množico zoper pravično slovansko stvar. Da, celo zoper državo hujskajo ljudstvo, ker so prišli do prepričanja, da je v tej pri se danjih razmerah nemogoča nadvlada nemškega plemena. Vsa sredstva naj tedaj služijo v to, da se uveljavijo velikonemška načela v Avstriji, pa, če treba, vežejo se tudi z revolucionarnimi življi zoper — Slované in državo. Prej, kakor smo mislili, prišlo je do splošnega boja med slovanskim in germanskim narodom. Čehi, ta naj-žilavejši in najnaobraženejši slovanski narod, ume znamenje časa in je na vse pripravljen. Sklicujejo se na Češkem dan na dan politični shodi, da bode ves narod češki, ako treba, stal v boju za slovanske pravice, naj se že branijo proti nemškemu nasilju, ali pa tudi proti vladi. Ker so Čehi gospodarski izborni organizovani, tako da jim niti „Schulverein“, niti različni „bundi“ ne morejo nič, gledajo povse zaupno v bodočnost. Njihove bojne vrste so močne in izvrstno disciplinovane. Tudi Poljaki so našli svoje slovansko srce in njihov samopašni politični separatizem se umika solidarnosti z brati. Poljaki uvidevajo, da so jim avstrijski Slovani najboljša opora v boju za eksistenco poljskega življa v Šleziji in na Pruskem.

In Slovenci? Narod, prosti narod, je politično precej vzbujen in se čuti dobrega Slovana, a politične razmere v tako imenovanih prvaških krogih so klaverne, da je prava sramota. Vzemimo na priliko samo Ljubljano v razpravo. Od kar so razmere na Dunaju zašle v pravi kaos,

in se ponekod vidi, da se obračajo celo proti nam, ves ta čas se ni pokazal naš ljubljanski državni poslanec v sredi svojih volilcev, da bi se z njimi razgovorili o političnih razmerah. Pa, ker ne moremo dosti zahtevati od poslanca mesta ljubljanskega, ki je sicer dobra, poštena duša, a drugače pravi politični otrok, je pa dolžnost politične stranke, ki ga je dvignila na ščit, da skliče shod volilcev v Ljubljani, da se razgovorimo, kako se bode postopalo v bodoče, in da z volilnimi shodi bolj krepko pokažemo, da Slovenci tudi še živijo v Ljubljani. In če se boji g. dr. Tavčar shoda radi zveze z baronom Schwegljem, naj pa skliče shod „Katoliško politično društvo“.

Nadalje še moramo opozarjati deželna poslance mesta ljubljanskega Iv. Hribarja in P. Grassellija, da bi bilo koristno in spodobno, ako bi stopila pred svoje volilce preden se snide deželni zbor ter povedala, kako mislita postopati v deželni zbornici. Prememba državnozbornske konstelacije vpliva in mora vplivati na deželno zbornico in mi si nikakor ne moremo misliti, da je še prostor za g. I. Hribarja v politični koaliciji barona Schweglja, to je tistega Schweglja, ki na Dunaju kot član izvrševalnega odbora nemškega veleposestva osebno izraža ministerstvu proteste proti Čehom in apeluje proti vsem Slovanom. In ako že mislita poslanca ostati v nemški zvezi, potem je njuna dolžnost, da povprašata volilce mesta ljubljanskega, če prirediti njunemu postopanju, in razložita, zakaj hočeta tako in ne drugače.

Naše mnenje je v kratkem izraženo to-le: Naši prvaki so spali baš dosti dolgo in skrajni čas je, da se začne živahno politično gibanje v Ljubljani, po vsi kranjski deželi in po vsi Slo-

veniji. Deželni in državni poslanci morajo imeti svoje shode, ne pa prepustiti ves trud g. dr. Kreku. Deželni poslanci so dolžni v tem važnem trenutku stopiti pred volilce, da bodo v deželnih zbiorih postopali solidarno, in posebej kranjskih deželnih poslancev dolžnost je, da povedo, ali hočejo v deželni zbornici nastopiti kot slovenska zedinjena stranka, ali naj en del še nadalje tlačani Nemcem. Pa je še drugih gospodarskih zadev mnogo, katere se morajo spraviti v razgovor, kakor: deželna zavarovalnica, volilna reforma, potresne zadeve itd.

Ne spimo, kakor vojska kralja Matjaža, in ne čakajmo odrešenja od zgoraj, od vlade! Slovenski politiki, idite nemudoma med narod!

Jubilej „Glasbene Matice“.

»Sklonimo glavo vsi pred njo ta dan!
Naprej po poti tem naj vodi nas
K prosveti in umetnosti prejasni.«
E. Gangl.

Petindvajset let je minolo, odkar imamo Slovenci „Glasbeno Matico“ in jutri je dan, kateri je bil izbran, da se proslavi primernim načinom prva četrstoletnica društvenega obstanka. Pomena tega jubileja se zavedamo tem bolj, ako pomislimo, da znači isti hkrati i jubilej slovenske glasbe sploh. Tudi slovenska glasba šteje z zadnjimi 25leti četrstoletnico svojega razvoja. Ozirati se je torej danes celemu slovenskemu narodu nazaj na to pomembno dobo.

V nedavni dobi, ko je bila glasba v Slovincih stoprav v povojih, ustanovili so rodoljubi vsled inicijative Vojteha Valente leta 1872. „Glasbeno Matico“, da bi naj izdajala kot glasbeno-literaren zavod muzikalije slovenskemu narodu in posebno njega čitalniškim pevskim zborom v

Kopitarjev prijatelj Fesl.

(Konec.)

L. 1832. pride cesarsko povelje, ki je Fesla oprostilo. Vrnil se je na Dunaj in je živel pri župniji sv. Leopolda, kjer je smel brati sv. mašo, pa ne izvrševati drugih duhovskih opravil. Tu se je smel shajati prosto s Kopitarjem in pozneje z Miklošičem (mogoče, da se je seznanil s tem vže v Gradcu) in drugimi dunajskimi učnjaki. Zahajal je rad tudi k znanemu „belemu volku“, kjer se je navadno shajal Kopitar s svojimi prijatelji, Vukom, Hormayerjem, Davidovičem in drugimi.

Ko je l. 1844. Kopitar umrl (11. avg.) bila je prva skrb Feslova, postaviti mu dostojen spomenik. Ker je Kopitar prišel po nesreči ob vse svoje — precejšno premoženje, treba je bilo za spomenik nabirati mej prijatelji in znanci njegovimi milodarov. Ker so mnogi darovali precejšne svote — kakor škof ljubljanski in tržaški po 50 gld., knez Miloš in grof Ditrichstein po 30 gld. itd. — je bila primerna svota kmalu skupaj. Dvorni stavbeni svetnik Sprenger je napravil načrt spomeniku po starih vzorcih in spomenik je bil potem izklesan iz granita v delavnici kamnoseka Wasserburgerja. 21. oktobra l. 1845. je vže stal na Markovem pokopališču, kjer so zlate njegove črke ne redkemu obiskovalcu naznanjale, da počiva tu „Bartholomaeus Kopitar, Carniolus“.

O spomeniku samem in darovalcih je Fesl obširjene poročal v „Wiener Zeitung“ 3. listopada l. 1845., kjer pove mej drugim tudi, zakaj se ni ohranila o Kopitarju nobena slika. Bil je namreč Kopitar neprijatelj „kajenja“ in ni ga bilo pregovoriti, da bi se bil dal slikati. („Da der Selige, Feind jeder auch nur anscheinender Ostentation, sich nie dazu verstanden, zum Behufe einer Abbildung zu sitzen und folglich kein Portrait von ihm zu finden ist: so bleibt uns Andern nichts übrig als die tiefsinnigen Züge seines Antlitzes und seine Körpergestalt uns im Geiste vergegenwärtigen“. ib.)

Druzega o razmerju Kopitarja k Feslu ne vemo, ker še nimamo popolnega životopisa Feslova in je njegova zapuščina, v kateri se najbrže nahajajo i listi Kopitarjevi, pisani v Rimu, še neznana, oziroma nepreiskana. Isto tako se bode še našlo marsikaj, kar pojasni poznejša leta Feslova dunajskega življenja in njegove razmere do Miklošiča.

Dne 28. septembra l. 1861. je obhajal Fesl svojo sekundico in je podaril svoje prihranjeno premoženje — 300 gld. — češkemu narodu v humanistične namene. Češki državni poslanec F. Sebek, kateremu je Fesl to svoto izročil, je pridejal iz svojega še 300 gld. in poslal vse v Vysoké Mýto za fond, iz katerega naj bi se ustanovila gospodarska ali obrtna šola pri tamošnji realki. V zadnjih letih je doživel Fesl še to zadoščenje, da so sprejeli njegovo ime zopet v

število čeških duhovnikov. Umrl je dne 6. februarja l. 1864. pri usmiljenih bratih na Dunaju. Leopoldstadt.) Vse svoje premoženje, posebno pa svojo knjižnico, obsegajočo okolo 4000 del, največ modroslovne, bogoslovne in zgodovinske vsebine, je zapustil češkemu muzeju v Pragi.

Njegova literarna delavnost se tiče zlasti modroslovja in bogoslovja. Pečal se je pa tudi s šolstvom in mnogo je pisal v različne šolske in literarne časopise. Glavno njegovo izdano delo pa je: „Nachrichten und Betrachtungen über die ungarische Provinzialsynode zu Pressburg (Salzbach 1824)“ Kot učenec že omenjenega rodoljuba in mnogo preganjanega filozofa Bernarda Bolzana, je izdal tudi več njegovih del in napisal za prijatelje njegove obširen životopis. Ko je bival v Gracu, je spisal za tamošnje frančiškane dve knjigi, kateri je potrdil sam škof, ki ga je nadzoroval kot nepoboljšljivega krivoverca. Celó škofove postne pridige je popravljaj in pripravljal za tisk.

Končno naj omenim še to, da je bil Fesl, kakor bi mi sedaj rekli — knajpovec — velik prijatelj zdravljenja z vodo. On je tudi o tem mnogo pisal pod imenom dr. Sebald in priredil celó večje popularno delo o tej stvari za tisk. Vže na prvem shodu „vodenih zdravnikov“ v Alexanderbadu l. 1842. je bil Fesl izvoljen članom društva, ki je razširjalo mej svetom nov način zdravljenja z vodo.

korist, hkrati v pospešitev skladanja slovenskih proizvodov.

Našli so tako skladanjaželjni Slovenci v tem svojem društvu zavetišče, čitalnice naše pa izdajatelja, ki jih je preskrboval s skladbami. In ta izključni namen je zadoščal Glasbeni Matici dolgo dobo prvih 14 let. Gojila je glasbo le v pismu in prepuščala je drugim društvom, da jo dejanski izvršujejo in da jo dejanski širijo v vrstah slovenskega naroda. Čitalnice naše bili so oni po vseh okrajih razvrščeni organi, ki so seznanjali narod s proizvodi naših in tujih skladateljev, seveda v več ali manj zaokroženi, premnogokrat le v pohlevni, od krajevnih razmer odvisni meri.

Dandanašnji nam ne zadoščajo več taki diletanski pojavi in v mestih in v trgih se trudi marsikatero pevsko društvo, da podaje v resnejši obliki glasbene užitke svojemu občinstvu. Zahvaliti je to okolnosti, da se je razširila „Glasbena Matica“ v glasbeno šolo in v koncerten zavod, in pa dobrodelnemu vplivu, kateri izvira iz takega razširjenega delokroga „Glasbene Matice“. Razvila se je „Glasbena Matica“ v kratkem času v kulturni zavod prve vrste, razvila se je nagloma a uspešno v krasen cvet slovenskega naroda. Narod je na to svoje društvo ponosen, in to po vsem pravu. Saj je priborila „Glasbena Matica“ čast in slavo slovenskemu narodu in tekmuje na torišču koncertnih podijev uspešno s koncertnimi zavodi drugih narodov.

Resne, čisto umetniške tendence so ona trdna podlaga, na katerih stoji društvo, in katerih neutajljiva, neugasljiva toplota in rodovitna moč je povzdignila „Glasbeno Matico“ na ono višino, na kateri jo občudujemo danes. Napredek in prava umetnost ostaneta naj trajno vodnika „Glasbene Matice“ in slovenskega naroda. Potem nas bode vedno ogrevalo in k visokemu cilju napeljavalo ono plodovito navdušenje, ki nas je prešinjalo pri marsikaterem dosedanjih, nepozabnih koncertov „Glasbene Matice“.

Izvirni dopisi.

Iz Kroke, 2. decembra. (Konec.)

Kako bi Kropi pomagali do blagostanja, s tem vprašanjem so se pečale vže razne enquete in s tem se ukvarjajo tudi mnogi blagohotni možje. Morda vender ne bode odveč in se ne bom nikomur zameril, ako tudi jaz povem svoje mnenje.

Zadruga je že veliko pomagala Kropi. Popolnoma pa še ni dosegla svojega namena. Kaj je temu krivo? Nejedinstvo, zavist in napuh nekaterih kroparskih občanov, to je krivo, da se Kropi ne more tako hitro pomagati. Zadruga je imela celo doma več sovražnikov, in naklonjenih mož ni našla tudi drugod, razun v g. svetniku Murniku, pokojnem dr. Supanu in nekaterih drugih. Sedaj se pa tudi oblastva lahko prepričajo, da je zadruga blagodejna, in bo še vedno bolj, kolikor bolj se bo utrdila. A to še ni vse.

Prvi nasvet moj, kako Kropi pomagati, bi bil ta-le: Erar naj bi začel izdelovati po kroparskih kovačkih erarična dela, kakor: železje za konjsko opravo, žeblje za arzenal v Trstu in Pulju, žeblje za mostove pri erarskih zgradbah itd. Tega dela je neizrečeno veliko. Naši konjaki so boljši, kakor mašinski konjaki. Vender pa erar kupuje le v tovarnah v velikih množinah in tako je kroparski konjak propadel popolnoma. Je že zopet tukaj veliki tovarnar! Kako naj bi se izhajalo brez njega? Ta dela naj bi erar prevzel v svoje področje, tako na primer, kakor živo srebro v Idriji. S tem bi bilo Kropi gotovo pomagano. Nekateri gospodje mislijo na to, kako bi v Kropi vpeljali novo obrtnijo. Dobra misel. Mi smo jim tudi za to zelo hvaležni. Način, po katerem so hoteli novo obrtnijo v Kropi vpeljati, pa ni bil pravi, zato bo delo brez uspeha. Navedemo jeden dokaz. Mladenec iz Kroke se je učil dve leti plesti jerbese. Jamčil je s svojim podpisom, da bode doma druge v tej stroki podučeval. Prišel je domu in začel svoj obrt. Ker pa ni bil ob jednem izučen trgovec, svojega blaga ni znal in ni vedel kam prodati. Kam tedaj z blagom? Moral je prenehati s pletenjem in začel je zopet kovati. Kako bo potem druge

učil, ko še svojega blaga ne zna spečati? Kako si bo napravil zalogo, kako dobil učencev in jih vzdrževal, ko nič nima? Naša misel je tedaj ta: ako hoče visoka c. kr. vlada vpeljati novo obrtnijo v Kropi, naj najprvo dobi katoliškega, poštenega trgovca za jerbese in pletene lesene izdelke. Tega naj postavi sem, ga gmotno in drugače podpira, a za to podporo se mora on zavezati, najmanj 10 let v Kropi ostati. Za sprejete učence naj mu pa visoka c. kr. vlada plačuje pogojeno svoto. Tako ostane doma denar in delavne moči se bodo množile. Kropa bo rastla, novi obrt bode tudi v Kropi stanovit, ker bodo sčasoma učenci postajali pomagači in samostojni trgovci. Trgovine se bodo naučili od svojega mojstra doma. Mlade moči odvajati iz Kroke in denar drugod zanje plačevati, to se pravi Kropo slabiti, ne pa pomagati jej. S tem delavni ljudje ostajajo zunaj, otroci in starčki so pa doma — občini v nadlego.

Hoteli so vpeljati v Kropi tudi čevljarški obrt. Gotovo dobra misel! Za ta obrt Kropa ni manj sposobna, kakor Tržič. Toda, kako naj se vpelje? Učence iz Kroke pošiljati v Tržič in tam zanje plačevati? Dvojna izguba za Kropo! Denar ostane potem v Tržiču in znabiti učenci tudi, dokler bodo sposobni za delo. Ako hoče c. kr. vlada ta obrt z dobrim uspehom vpeljati v Kropi, naj tudi tu, kakor pri pletarstvu, dobi poštenega trgovca, kateri bo znal blago prodati in bo lepo po katoliško z delavci in učenci ravnal. Temu, kakor tudi učencem, naj vlada obljubi izdatno letno podporo najmanj na deset let. Denar in mlade moči ostanejo doma in razvil se bo naglo ne-le čevljarški, ampak tudi usnjarski obrt, ljudstvo se bo v Kropi množilo, pa tudi blagostanje bo rastlo. To bi bila po naših mislih prava pot, da se Kropi pomaga zopet na noge, in gospodje, ki imajo odločilno besedo, naj preštudirajo ta načrt.

Kje so pa hiše za stanovanja? Jaz vam preskrbim precej dve hiši, ako mi to naročite in nekoliko denarja za nji ponudite. Ena ima celo skupaj vso vodno moč vode Kroparice. Z nekaterimi spremembami si bo vsak podjetnik za male troške hiši prav primerno lahko popravil in dobil lepe prostore.

Mislil, da s tem ne segam nikomur v pravice in tudi nočem trditi, da teh mislij ni še nihče prej imel. Na korist bi pa bilo Kropi in našemu narodu, ako bi se te želje kmalu uresničile.

Fran Hönigman, župnik.

S Tolminskega, 5. decembra. — Govori se, da bo cestni odbor v Tolminu moral izplačati prilično 2000 (dva tisoč) gld bivšemu načelniku g. Devetaku. Koliko resnice je na tem, nam ni znano, ker računi naših samoupravnih oblastnij so skrivni. Znano je, da na Goriškem ni bilo v navadi, da so županstva in cestni odbori polagali račune vsako leto. Kakor drugi, tako tudi tolminski cestni odbori niso polagali računov vsako leto. Kakor drugi, tako je tudi tolminski cestni odbor imel navado, za več let skupaj napravljati račune. Sestavljanje računov se jim je zdelo presitno — in to tembolj, ker so se župani in načelniki prištevali jako poštenim in sila vestnim ljudem. Niti od daleč jim ni prišlo na misel, da občanarji utegnejo dvomiti o njihovi poštenosti. O blaženi časi, ko ni bilo treba sestavljati računov, ko ni bilo volilcev, ki brskajo po popirjih v občinskih pisarnicah in pri cestnih odborih! Dandanes je pa svet drugačen; ne verjame vsega starim očetom županom in bivšim načelnikom cestnega odbora. Zato pa, slišimo, da se sedanji cestni odbor v Tolminu upira, in noče kar meni nič tebi nič potrditi računov starega g. Devetaka. Gre se menda za račun od l. 1892., in sicer za čas do razpusta tolminskega cestnega odbora. Pri zadnji seji je tolminski cestni odbor izbral odsek za pregledovanje dotičnih računov. V ta odsek so izvoljeni: g. Lapanje, deželni poslanec, g. Ignacij Kovačič, g. Podreka, bivši župan v Volčah. — Za danes si prihranimo nadaljnih opazk, ker upamo, da bode cestni odbor z vso odločnostjo odbijal take napade — na itak revno finančno stanje cestnega odbora. Da bi se možu, ki je toliko let stal pri jaslih — določili tisočaki, je skoraj neverjetno. Sicer pa počakajmo nekoliko časa, da pride cestni odbor do sklepov.

Z Goriškega, 6. decembra. — Malo modri smo Slovenci. Neizmerno veliko denarja pošiljamo v nemške kraje, da nas potem surovi in našega denarja presiti Nemci še bolj pritiskajo. Gotovo bi bil čas, da bi napovedali brezobziren bojkot na celi črti. V prvi vrsti bi bilo potrebno, bojkotovati nemške časopise. Koliko slovenskega denarja se potroša samo za nemške časopise! In kaj imamo od njih? Nič drugega, kakor preziranje in zaničevanje. Zaman je iskati pravice pri nemških listih, v narodnem obziru so nam Slovanom vsi nasprotni.

Še se spominjamo, s kolikim veseljem smo naročevali pred leti krščansko-socialni dnevnik „Reichspost“. Kavarnе, čitalnice, svetna, in posebno duhovna inteligenca, vse je pri nas naročevalo ta list. S početka je res list kazal nekoliko pravičnosti. V zadnjem času je pa vskočil v tabor nemških zagrizencev in ne pozna več krščanske pravičnosti. Kakor drugi nacijski listi, tako tudi „Reichspost“ na dolgo in široko zagovarja hegemonijo in nadvladje Nemcev. Zato je pa treba zdaj ob koncu leta, da vsi Slovenci obračunimo s tem listom in ga vrnemo.

Bije se boj Germanstva — proti Slovanstvu. Krivica nije proti pravici. V tem boju moramo začeti spoznavati, kateri so naši bratje, in kje nam je iskati pomoči. Najnovejši dogodki v državnem zboru so nam prinesli prepričanje, da Nemec ostane Nemec.

Skrajni čas je pa, da slovanska večina državnega zbora ustanovi na Dunaju dober nemški dnevnik z dvakratno izdajo na dan. Poročila, katera prinašajo nemški listi o političnem položaju in o bojih med Germani in Slovani, so grozno pristranska in v nekaterih, nam posebno sovražnih listih, so ostudno-podla. Kaj čakajo poslanci, da že ne izpolnijo svoje obljube? Prepričan sem, da so tudi uredništva slovenskih listov mnogokrat prav v zadregi, ko morajo zajemati poročila iz dunajskih, Slovanom sovražnih virov. Tako se širi židovski gnoj z Dunaja v pokrajine slovanske. Poslanci, poklonite nam za novo leto v dar težko pričakovani dnevnik, ki bode zastopal stališče pravice in Slovanstva!

Gradec, 4. decembra. Ako se oprostimo vtisa, pod katerim še stojimo po dogodkih najnovejšega časa, pokaže se nam, povse trezno in objektivno premotrivo, neovrgljivi rezultat, da so bili Dasczynski in drugovi le orodje v rokah Schönererjancev, ko se je strmoglavilo ministerstvo. Za trdno smo prepričani, da se nam na socialiste kot Slované nikakor ni zanašati. Nasprotno pa so in ostanejo celo voditelji nemških socialnih demokratov le Nemci, Nemci in Nemci. Zato so voditelji socialnih demokratov v Gradcu hujskali socije k demonstracijam, v Pragi jih pa svarili, da naj mirujejo proti Nemcem in izdali zato poseben oklic.

Dvoje je mogoče: ali predbacivamo slovenskim socialnim demokratom le nekonsekventnost in nezavedno nesamostojnost napram nemški centrali, ali pa sklepamo povse logično iz omenjenih neovrznih dejstev, da jim je internacionala germanizem. Če so le ponemčevalci in izdajniki, imajo naj z nacijskimi jedno glavo, da ne bodo še dalje lovili naših delavcev s slepilnimi besedami. Upali smo v oigled vsega tega, da pride med socialnimi demokrati samimi do difference, do nesporazumljenja. Kakor čujemo, se to tudi zgodi. Zmaga socialistov je pirska. Da so danes državnozboreske volitve, pokazale bi, da so izgubili socialni demokrati na tisuče glasov slovenskih na Češkem, in, upajmo, da nekaj tudi na Slovenskem. Drugače ni moglo priti. Vsak količjak v mislih samostojni Nenemec mora se ohrniti od njih s sramom in gnjevom.

Cvet nemške inteligencije je poleg delavcev spremljal v Gradcu k pogrebu ustreljenega delavca Retterja. Bil je eleganten pogrebni voz, poln vencev, in za njim se je trlo do 20.000 ljudij. In kdo je bil ta narodni mučenik, ki se je žrtvoval za svobodo? Bil je še le 19 let stari deček, a že pravi baraba. Večkrat je bil zaprt pri sodiščih zaradi tatvine. Ker se mu ni ljubilo delati, je bil 15 mesecev zaprt v prisilni delavnici v Messendorfu, in letos so ga že kot tožljivca orožniki odgnali iz Gradca v njegovo občino, kateri je bil v največjo nadlego. Pri demonstra-

ciji v Gradcu je Retter kot zbesneli divjak ne-prenemoma metal debelo kamenje na bosniške vojake, dokler ga ni zadela krogla. In vender je šel za pogrebom ves mestni zastop z županom, deželni uradniki in odborniki, vse nemško in italijansko dijaštvo. Čeden okus imajo Nemci, da slavé take mučenike.

Politiški pregled.

Ministerski predsednik Gautsch poravnava še vedno na desno in na levo. Včeraj so se desničarski klubi sešli na odločilno posvetovanje o vladni predlogi, a Gautsch ni bil povabljen k seji. Parlamentarna komisija češkega kluba bode vprašala izvrševalni odbor češke stranke za mnenje o Gautschevih predlogih. Nemci na levi imajo tudi vedno posvetovanja in z vso silo zahtevajo kot pogoj miru, da naj odstopita slovanska predsednika Abrahamovič in Kramář. Nemci zlasti zahtevajo, da naj Gautsch prekliče jezikovne naredbe, sicer ne bode državnega zbora dolgo časa. Danes opoludne se je odločilo, ker je Gautsch prosil jasnega odgovora nemško levico.

Slovanska vzajemnost. Predvčerajšnjim se je vršila na Dunaju veličastna Mickievičeva slavnost, na kateri so bili zbrani Slovani vseh rodov. Bilo je več navdušenih govorov. Predsednika državnega zbora Abrahamovič in dr. Kramář sta v svojih govorih naglašala slovansko vzajemnost v boju proti Nemcem. Viharni plosk je sledil besedam Abrahamoviča, ko je zagotavljal, da bode tudi poljski klub imel odslej odločno narodno in slovansko politiko.

Češko. Včeraj so se zopet odprle šole. V mestu vlada mir. Zvečer po 9. uri ni žive duše več na ulicah. Zaprli so včeraj v Pragi še 54 oseb. Krvnik čaka pripravljen, a dozda še ni me! posla. V Kutni Gori so demonstranti pobili okna na 31., in v Beneševu na 23. židovskih hišah. Nastopilo je vojaštvo. Izgredi se še vrše v Jičinu, Mladi Budoslavi, Kolinu, Hrudimu in Příbramu. Nemci zahtevajo, da naj njim in Židom škodo, katero so prouzročili izgredniki, povrne praška mestna občina. (Čujte slovenski Mariborčani, kam se Vam je obrniti glede povrnitve škode!) Čehi v Pragi so dobili telegrame iz Krakovega in Lyona na Francoskem, v katerih se jim izražajo tople simpatije s klicem: Živela slovanska svoboda in jezikovne naredbe! V Pragi so doslej zaprli 600 oseb, ranjenih je bilo 300 oseb s sabljami, 60 stražnikov in 20 vojakov pa s kamni.

Poljski vseučiliščniki v Krakovem so napravili v Trebinji ovacijo grofu Badenju. Klicali so „Pereat Nemci!“ Potem so šli skupaj na vseučilišče, kjer so peli slovanske pesmi, poslali brzojavni bratski pozdrav češkemu dijakom v Prago, na nemško praško vseučilišče in prof. Momsenu v Berlinu pa izraz obžalovanja.

V ogrskem državnem zboru je finančni minister Lukacs včeraj predložil proračun za l. 1898. Dohodki leta 1896. so prekoračili proračun za 25,000.275 gld. Mi lahko rečemo, da je to avstrijski denar. In Ogri naj vkljub temu plačujejo za skupne stroške samo po 30 %, mi pa po 70 %. O nagodbenem provizoriju je rekel ministerski predsednik Banffy, da vlada predlaga glede provizoričnega urejenja carinske in bančne zadeve zakonski načrt in da bode napravila posebne predloge, ako se stvar definitivno ne uredi do 1. maja 1898. S skrajne levice so se po ministrovem govoru čuli vskliki: „Živela neodvisna Ogerska!“

V Budimpešti se je znaten del delavstva krščanskosocialno organizoval. Vsled tega je v židovskem in socialnodemokratskem taboru velika jeza.

V italijanski zbornici je včeraj naznanil ministerski predsednik Rudini, da je ministerstvo demisijoniralo, vsled glasovanja v petek. Zborovanje zbornično je prekinjeno. Kriza bode dolga in težavna. Kralj se je posvetoval s Pellouxiom.

Cesar Viljem je izrekel neki deputaciji grajo nad škandali v avstrijskem parlamentu in željo, da se med Nemci nikdar več kaj tacega ne zgodi.

Bebel, vodja socialnih demokratov na Nemškem ima jasne trenotke. Nedavno je go-

voril v mestu Kottbusu o cerkvi in proletarijatu. Pohvalil je katoliško cerkev, ker se ne bojuje proti volji ljudstva, ker narava katoličanstva ne zahteva gotove vladne oblike in ker je papež Leon XIII. pri neki priliki rekel: „Treba je, da se cerkev za to požene, da dobe delavci pravično plačilo.“ — Vsi ti stari hauki so bili nekdanj znani slovenskim Bebelčkom, ako jih danes več ne vedó, naj molče pred ljudstvom o cerkvi in veri.

V Bukareštu so se včeraj primerili veliki izgredi proti Židom. Na stotine prodajalnic je opustošenih. V židovskem tempeljnu je vse razdejano.

Bolgarski knez Ferdinand je rekel deputaciji, ki mu je vročila adresu sobranja: „Slišal sem, da me nekateri poslanci dolžé, da sem zato prišel v Bolgarsko, ga bi obogatel. Ako to mislite, povejte mi odkrito. Precej ostavim Bolgarsko.“

Mir se je sklenil med Turčijo in Grčijo. Včeraj je sultan podpisal mirovno pogodbo in razglasilo se je po vseh vijajetih, da je mir sklenjen.

Na Havani so španske čete premagale ustajnike in jih zapodile v beg. Španjcev sta 2 mrtva in 40 ranjenih.

Domače novice.

Osebnosti. Tajnik deželne vlade W. Laschan pl. Moorland imenovan je okrajnim glavarjem, okrajni nadkomisar Iv. Tekavčič in okrajni komisar W. Haas imenovana sta tajnikoma deželne vlade za Kranjsko.

Shod v Ljubljani. Vabilo k javnemu društvenemu shodu, katerega priredi „Slovensko katoliško delavsko društvo“ v sredo, dne 8. decembra dopoldne ob 10. uri v prostorih „Katoliškega Doma“ Turjaški trg št. 1. Vspored: 1. Poročilo državnega poslanca č. g. dr. J. Ev. Kreka. 2.) Raznoterosti. Somišljeniki, vdeležite se veličnega zborovanja v najobinejšem številu. Odbor.

O novem goriškem knezonadškofu piše „Edinost“: „Prosili bi le Njegovo Prezvzišenost, da ne prezre, da stopi sedaj v veliko delikatneje in kočljiveje razmerje, nego mu je bilo na Kranjskem. Nadškofija goriška leži ob periferiji in ne v središču. Večina prebivalstva te škofije se bori za svojo narodno eksistencijo proti nasprotniku, ki ne pozna pardona: Naša udanostna prošnja je torej ta, da bi Njegova Prezvzišenost pripoznaval tudi v dejanju, da sedanja borba, ki jo bije slovenski narod na Primorskem, izvira iz plemenitih namenov, da nam je ta borba vsiljena in da jo moramo izvojevati, ako nočemo z lastno roko podpisati smrtno sodbo svojemu narodnemu in političnemu obstanku. Poleg verske tolažbe pričakujejo goriški Slovenci od novega vladike sočutja na njih žalostnem narodnem in političnem položaju. Ako jih ne prevari ta nada, sme novi vladika pričakovati odprtih src in iskrene udanosti.“ — Pred 13. leti na današnji dan (dne 7. dec. 1884) je bil knezonadškof Missia v Gradcu posvečen v škofa. — Z Goriškega se nam piše: Torej Missia v Gorico, Mahnič v Ljubljano! To je modro imenovanje. Kakor vse kaže, so pri nas vse stranke zadovoljne, samo da ni Flapp. Najbrže zaradi slabega zdravja pride Missia v Gorico in zaradi lahkeje službe. Ljubljanska škofija je bila za Missijo pretežavna. Mogoče, da se je tudi Rinaldini preveč upiral Mahniču. Sploh smemo biti zadovoljni!

Mestna zastopa v Novem Mestu in Škofji Loki sta soglasno vsprejela resolucijo, s katero obsojata dogodbe v parlamentu, nemška izzivanja, izrekata predsedstvu poslanske zbornice svoje priznanje in izražata pričakovanje, da ostanejo vsi slovanski poslanci složni. — Kje so pa ostala občinska zastopstva?

Baron Schwegel zopet na nogah. Ko je slovanska desnica državnega zbora z novim poslovníkom hotela ukrotiti nemške razgrajče, hitel je baron Schwegel v deputaciji pritožiti se k predsedništvu zbornice zoper slovansko nasilstvo. Ko so besni Nemci po Mariboru in Celovcu pobijali šipe Slovincem, je Schwegel molčal kot zid. Sedaj je pa zopet skočil na noge, zbobnal deputacijo, ter šel podkuriti ministerskega pred-

sednika Gautscha, da naj zaradi dogodkov v Pragi porabi poleg prekega soda še druga energična in izdatna sredstva zoper Čeha. Gautsch je seveda obljubil. Ali kdo misli, da se „Narodovci“ sramujejo takega „zaveznika“? Kaj še! — Čehi v Zagrebu so poslali dr. Tavčarju brzojavko, v kateri se zahvaljujejo beli Ljubljani za vzajemno postopanje s slovanskimi narodi proti nemški „kulturi“, ki se je prelevila v brutalno nasilstvo v državni zbornici in v preki sod proti Čehom. — Mi mu bomo hvalo peli še-le tedaj, kadar postane iz Janusa zopet slovensk Janez.

Petindvajsetletnica. Naš odgovorni urednik g. Luka Breskvar praznuje jutri petindvajsetletnico, odkar je nepretrgoma sotrudnik Blasnikove tiskarne. Dobil je mnogo čestitk od prijateljev in somišljenikov.

Kje je pivo? Z dežele se nam piše: Gospod urednik! Spominjate se gotovo, da se je pred pol leta, mislim mesca junija, osnoval v Ljubljani pripravljalni odbor za ustanovitev slovenske delniške pivovarne v Ljubljani. Od tistega časa pa ne slišimo prav nič o tem. Prosimo pojasnite to stvar v „Slov. Listu“, oziroma podrezajte, da ta pametna misel zopet ne pade v vodo. — Dostavek uredništva: Mi smo poizvedovali o tej stvari, a izvedeli smo le toliko, da pripravljalni odbor ni storil niti koraka naprej. Posvetovanja o tej zadevi ni bilo še, in mož, ki stoji na čelu tej akciji, g. župan Hribar, išče še vedno kapitalistov. Priznavamo, da ima g. župan Hribar mnogo posla in tudi o njegovi dobri volji ne dvomimo, ali, to zahteva njegova čast, ako se postavi takemu podjetju na čelo in se angažuje za pivovarno, da to tudi spravi v tir. Pivovarna bi se dobro obrestovala, je tudi jako potrebna, da ne bomo vedno debeli s svojim denarjem mošnjic svojih zatiralcev. Ako ni dobiti velikih kapitalistov, pa poskusite z manjšimi delnicami, a to storite hitro in ne čakajte do sodnega dne.

V občinskem svetu ljubljanskem pride v četrtek na vrsto samostojni predlog obč. svetnika dr. Danila Majarona, tičoč se znižanja volilnega cenzusa in razširjenja volilne pravice za občinski svet ljubljanski.

Miklavž je prišel v nedeljo zvečer v „Narodni Dom“ k Sokolom, na staro strelišče pa h krščanskosocialnim delavcem. Povsod ga je pričakovalo lepo število starih in mladih otrok. V „Narodnem Domu“ mu je pel „Slavec“ in koncertovala vojaška godba, na starem strelišču pa je priredilo veselico katoliško pevsko društvo „Zvon“ s sodelovanjem tamburaškega kluba „Zvezda“.

Slovensko gledališče. V soboto se je repriza „Traviata“ izvršila na splošno zadovoljnost. — V torek 7. t. m. se bo predstavljala drugič slavna Scribejeva veseloigra „Kozarec vode“. — V petek 10. t. m. se bo prvič v tekoči sezoni pela opera „Trubadur“. — Prihodnjo nedeljo 12. t. m. se bode pela opera „Fra Diavolo“, za katero je začetek določen na 7. uro.

Socialni demokratje v Ljubljani priredé jutri shod v steklenem salonu ljubljanske kazine. Govorili bodo o parlamentu in delavstvu. Začetek ob 2. uri popoldne.

Drobne novice. V Gornji Ziljski dolini je padlo snega blizu meter visoko ter so plazovi zasuli dva voznika. — Okrajna cesta Sodražica-Gora je dovršena in izročena prometu.

V slovenskem gledališču v Ljubljani bode v kratkem, kakor se govori, gostovala gospa Borštnikova iz Zagreba. Vže naprej pozdravljamo prihod te odlične naše domače umetnice.

Vabilo na Glasbeni večer, kateri prirede v nedeljo 12. decembra 1897. v dvorani „Nar. Doma“ v Novem Mestu učitelj Glasbene Matice v Ljubljani: K. Hoffmeister (klavir), H. Junek (cello) in I. Vedral (violina) s prijaznim sodelovanjem gospe Jak. dr. Žitkove ter gg. Fr. Grajlana in Ign. Hladnika. Vspored: 1. E. Grieg: Sonata za klavir in gosli. G dur. 2. a) F. Servais: Andante religioso; za cello in klavir. b) D. Poppr. Vito; za cello in klavir. 3. Ambroise Thomas: Poznaš li zemljo lepo? Arija iz opere „Mignon“, poje gospa Žitkova, na klavirju spremlja g. Ign. Hladnik. 4. a) B. Godard: Barcarolla; za klavir. b) A. Rubinstein: Etuda; za klavir. 5. J. Haydn: Recitativ in Rafajelova arija Burno v šumečih

valovih, iz oratorija „Stvarjenje“, poje g. Grajland, na klavirju spremlja g. Ign. Hladnik. 6. Ant. Dvořák: Trio za klavir, gosli in cello G. moll. Početek točno ob 7. uri zvečer; med koncertom se vrata v dvorano odpirajo le po končanju vsake posamne točke. Cene prostorov: Sedeži v prvih petih vrstah po 1 gld. 50 kr., za izkazane člane „Glasbene Matice“ i njih rodbino po 1 gld.; sedeži od 6. vrste dalje po 1 gld. 20 kr., za člane „Glasbene Matice“ i njih rodbino po 80 kr. Stojišča po 60 kr., za dijake po 30 kr. Vstopnice se dobivajo pred koncertom v Krajčevi knjigarni v Novem Mestu, na dan koncerta od 6. ure zvečer pred vhodom v koncertno dvorano. Čisti dobiček pripade dijaški kuhinji v Novem Mestu.

Zagorski mokrač so imeli zadnjo nedeljo shod. Začelo je zvoniti „ave Marijo“. Kapelan Škrjanc hoče moliti. Mokrač contra. (Ali oni v rudečih srajcah tudi? — stavec.) Predsednik je rajše shod zaključil, nego da bi pustil med zborovanjem moliti. Star mož začne naenkrat moliti na glas. Vest se oglasi. Vse moli za njim. Samo Zadnik in Čobal molčita. Zmagala je katoliška vest.

Z Jesenic se nam piše: Tukajšnji nemški uradniki bi radi kar čez noč Jesenice za trdo nemški trg naredili. Te dni so dali vsled Badenijevega padca svojemu nemškemu mišljenju duška s tem, da so „nemško zmago“ v tovarniški kantini slavili s popivanjem in izzivajočimi govori. Tukajšnje nemško pevsko društvo „Stahl Eisen“, katero se je pretečeni mesec udeležilo slavnosti „Südmarke“ v Ljubljani, ima za člane zapeljane koroške Slovence in nekaj domačinov. To društvo še svojih pravil nima in si upa že javno nastopati. Škoda, da se nobeden tukajšnjih učiteljev ne gane in ne ustanovi kako slovensko pevsko društvo, ker ima mnogo ukaželnih mladeničev s čvrstimi grli na razpolago. Če bomo na naši strani brezbrizni, bodo Nemci s svojimi društvi vedno bolj potujčevali jeseniške slovenske delavce.

Koroški duhovnik nam piše: Čudno se nam zdi, da je dr. Tavčar po svojem vipavskem govoru v občinskem svetu ljubljanskem predlagal nekako zaupnico „Slovanski krščanski narodni zvezi“ na Dunaju. V tej zvezi sedi častno število slovenskih in tudi kranjskih duhovnikov. Kako se vjema ta Tavčarjeva zaupnica z njegovimi v Vipavi izraženimi načeli o stališču slovenskega duhovnika v politiki?

Stenski koledar za l. 1898., katerega je založil podjetni domačin g. Ivan Bonač, stane 25 kr., po pošti 35 kr. Slovenci, sezite po tem koledarju in zavrnite nemške!

Društva.

„Narodna čitalnica“ v Postojni vabi h koncertu, ki ga priredi v nedeljo dne 12. dec. 1897. v hotelu pri „ogerski kroni“. Na vsoprednjo so moški in mešani zbori, šesterospevi, četverospeski, ženski trospevi, kakor tudi samospeski s sodelovanjem orkestra in spremljevanjem glasovira. Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 kr., za rodbino 1 gld. Čisti dohodek je namenjen ubogi šolski mladini v Postojni. Z ozirom na blagi namen se nadplačila hvaležno sprejemajo.

Vinarska in sadjarska zadruga za Brda v Gorici razpošilja računski zaključek za dobo od 31. julija do 31. oktobra 1897. Iz njega posnemamo, da je zadruga skupila za vino 7.362 gld. 96 kr. in da ima v zalogi še vina za 1.529 gld. 44 kr. Gotovo lep začetek, in upanje je, da se pri zaupanju, katero zadruga uživa, promet kmalu pozdigne in razširi.

Mestna hranilnica v Radovljici je v mesecu novembru imela denarnega prometa 68.421 gld. 63 kr. Štirikrat več se je vložilo, kakor vzdignilo.

Slovanski svet.

Zopet nov hrvatski list. V Zagrebu namerava izdajati dr. Avgust Harambašić polumesečnik „Preporod“, katerega namen naj bi bil vzgojevati Hrvatom leposlovce. Namenjen je mladini, ki še ne more priobčevati plodove svojega duha v večjih hrvatskih leposlovnih listih. Cena listu bode za celo leto 2 gld.

V Dalmaciji vlada velika beda. Vlada je stradajočim priskočila na pomoč z 250.000. gld.

Neumoren slikar. Slavni ruski pomorski slikar Ivan Konstantinovič Ajvazovski je slavil nedavno šestdesetletnico svojega delovanja. Pri tej priliki ga je obdaroval car z visokim redom. Ajvazovski živi na Krimu, v svojem rodnem mestu Feodosiji, kjer še danes v starosti 80 let marljivo dela. Slavljenec je izvršil v svojem življenju okoli 5000 slik, katere so razširjene po celem svetu. Največ jih je na Ruskem, nahajajo se pa tudi na Angleškem, v Holandiji, v Vatikanu, pri turškem sultanu, v Bataviji in Armeniji. Prvi bogataši krase svoje palače s slikami Ajvazovskega. Njegova dela imajo veliko ceno, ker nihče izmed novih pomorskih slikarjev ne ume tako divno in tako idealno naslikati lepote in strahote morja, kakor on. S svojim spretnim kistom je poveljal tudi vse slavnejše ruske pomorske bitke.

Češka opera. Kapelnik narodnega gledališča v Pragi, Adolf Čeh, je slavil dne 25. pr. m. petintridesetletnico svojega službovanja na polju češke glasbe. Vseh 35 let je sodeloval na češki

operi v Pragi. Na večer slavlja se je pela opera „Libuša“, katero je vodil osebno. Občinstvo mu je prirejalo navdušene ovacije.

Razne stvari.

Komandant marine admiral Sterneck je včeraj nagloma umrl. Vdeležil se je še zadnje seje avstrijske delegacije in delegacijskega dneja. Tožil je, da mu je slabo. Zdravnik mu je priporočal mir. Legel je v postelj, kjer ga je zadela kap. Pokojnik je zapustil mlado soprogo, s katero se je še le meseca novembra poročil. Pokojnika bodo pokopali jutri popoldne ob 1. uri na Dunaju. Iz Pulja prideta na Dunaj k pogrebu dve kompaniji pomorščakov. Srce Sterneckovo pa bodo pokopali v krasloviški cerkvi na Koroškem.

Viharji na Laškem. Grozni viharji so bili zadnje dni po Laškem. Morje je pluskalo čez bregove ter poškodovalo hiše in železnico. V Rimu že dežuje od četrtega neprenehoma. V Napolju je divjal tak vihar, da je pometal na tla mnogo dimnikov.

V Carigradu imajo veliko snega in hud mraz, kar ni bilo že 30 let.

Izboljšani topovi. Fml. Kropatschek, ki je bil pred leti poveljnik v Ljubljani nastavljenih topničarjev, je kazal predvčerajšnjim nekaterim členom ogerskih delegacij svoje nove poboljševalne izpremembe pri hitro streljajočih topovih. Kakor znano, premakne se top pri vsakem strelu nazaj in treba ga je zopet ravnati. Tega ne bo treba sedaj več. Doslej je bilo možno 10krat ustreliti v 3 minutah in 33 sekundah odslej se pa prihrani pri vsakih 10 streljih pol-druga minuta. Razen tega je izumil fml. Kropatschek še troje izboljšanj, tičočih se streliva in krogelj.

Romanje v Sveto deželo priredi bratovščina sv. Mihaela na Dunaju prihodnjo pomlad. Trajalo bode romanje 34 dnij. Odhod iz Trsta dne 13. aprila. Vsi troški so proračunjeni za III. razred 240 gld., II. razred 360 gld. in I. razred 695 gld. Kogar veseli in ima drobiž, lahko gre.

Revolucija na gimnaziju. V Požegi na Hrvatskem so demonstrovali dijaki VII. razreda tamošnje gimnazije proti profesorju M. Poljaku. Ko je isti dne 23. nov. vstopil v razred, so dijaki zagnali hrup in jeli razsajati, a ko jih je Poljak karal za to, planili so nanj in ga s silo pogнали iz sobe. VII. razred so takoj zaključili radi tega in izključeni so vsi dijaki. — Uzrok tej revoluciji je baje prevelika strogost profesorja Poljaka.

Demonstracije proti pekom so bile v Hebu dne 1. decembra, ker so pek' podražili kruh. Posredovati je moralo vojaštvo.

Pleskarska in lakirarska obrt Josipa Makovca

Breg št. 20. LJUBLJANA Breg št. 20.

se priporoča spoštovanemu p. n. občinstvu za prevzemanje vseh v njegovo stroko spadajočih del, 47 (35-30) kakor v mestu tako na deželi

zlasti vseh novošegnih vrst lesa s prosto roko imitovanih.

Točno in solidno izvrševanje, pri uporabi najboljšega materiala in po kolikor mogoče najnižjih cenah.

Alojzij Lenček,

stavbeni in galanterijski klepar,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 21.

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vse v njegovo stroko spadajoča dela.

☛ Zagotavlja najsolidnejšo postrežbo in 54 (32-27) zmerne cene. ☛

Prej **Albert Robida** Prej

M. Učak v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

49 (24-24) izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovlni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporoča se posebno za slikanje cerkev in kapel. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

☛ Za Božič! ☛

Kdor si želi nakupiti darila za Božič po zelo nizki ceni, naj si najprej ogleda zalogo modnega in tkanega blaga

Makso Armica

Šentpeterska cesta št. 2,

kjer se dobijo sledeče stvari po kolikor mogoče nizkih cenah:

Žepni robot navadni in fini.
Zavratnice za dame in gospode
Serpe za dame volnate in sine želimljaste.
Predpasniki črni in barvasti.
Moderci in **Mufi**.
Srajce za gospode, **ovratniki** in **manšete**.
Rokovnice za dame in gospode.

91 (2-2)

☛ Svoji k svojim! ☛

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobni spomenikov

preskrbuje na željo cele rabe.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.